

de BETOVERING blijft

20 jaar Stichting Nepal

de BETOVERING blijft

20 jaar Stichting Nepal

Krijn de Best

Colofon

Stichting Nepal

Postbus 187

8860 AD Harlingen

Staalbankiers Den Haag 77.64.19.269

www.stichtingnepal.nl

www.stichtingnepal.org

www.facebook.com/StichtingNepal

Auteur© Krijn de Best, Amsterdam,
La Chapelle Montbrandeix

20 Jaar Stichting Nepal

Wat eraan vooraf gaat.

Op 10 december 1990 land ik voor het eerst op de luchthaven van Kathmandu. De entree is spectaculair. Het neuswiel van de Boeing van Thai klappt en wij schuiven de terminal voor de burgerluchtvaart voorbij, op weg naar het militaire gedeelte. Net voor deze verboden zone krijgt de captain het toestel in een draai en missen we de gelegenheid om kennis te maken met de defensiegeheimen van Nepal.

Een paar maanden hieraan vooraf gaand, komt een oud medewerkster van Boertien en Partners op bezoek op ons kantoor aan de Brediusweg in Bussum. Zij is vergezeld van Cas de Stoppelaar, de huidige consul voor Nepal in Nederland, die ons een geweldig plan presenteert, namelijk managementtraining in Nepal. Als directeur international van ons training en advies bureau, wordt ik door de algemeen directeur onmiddellijk bij dit gesprek gehaald. De Stoppelaar is niet te stuiten als hij over Nepal verteld en de unieke kans die Westerse ondernemers geboden wordt om kennis te maken met hun collega's in dit bijzondere land.

‘We kunnen veel leren van de Nepalese ondernemers’, stelt de Stoppelaar, ‘niets wordt er weggegooid, alles heeft een nieuwe bestemming. Machines die bij ons in het bedrijfsmuseum staan, draaien nog volop en met succes. Voeg daarbij de unieke locatie, de rust, de mogelijkheid tot bezinning en je hebt een onweerstaanbaar aanbod voor ons bedrijfsleven.’

Het is een mooi verhaal, maar we willen het natuurlijk eerst controleren, temeer daar het al eens geprobeerd is. De Stoppelaar, mede-eigenaar van het Summit Hotel en eigenaar van Summit Trekking, nodigt ons onmiddellijk uit en zo is het gekomen dat mijn baas en ik op 10 december 1990 landen in Nepal.

Willen Gülcher, manager van het hotel, haalt ons op en wij duiken het verkeer van de hoofdstad Kathmandu in. Er wordt officieel links gereden. Toch komt de verkeersstroom recht op ons af, om op het laatste moment

uit te wijken. Iedereen claxonneert en niemand windt zich op. De verkeersdeelnemers zijn een bonte verzameling van auto's, bussen, Tata vrachtauto's - prachtig versierd -, motoren – de man steevast met integraalhelm zijn vrouw en soms meerdere kinderen, zonder helm achterop -, fietsen - vaak met de eigenaar er duwend naast -, mechanische honden en tuktuks. Zodra er een koe op de weg ligt, draait ieder er met gepaste eerbied omheen. Het Summit Hotel is daarna een oase van rust, ondanks de in aanbouw zijnde Himalaya View Wings.

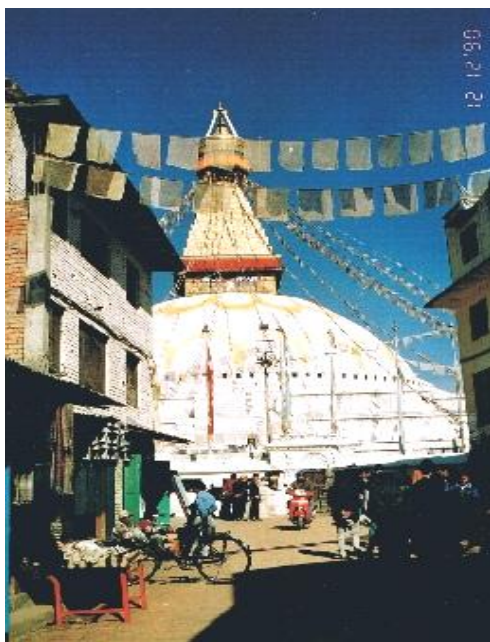
Mahendra Rana neemt ons de volgende dag onder zijn hoeden en voert ons langs de bijzondere plekken in de vallei van Kathmandu. We lopen over het Dubarplein in Kathmandu, waar je in 1990 vrij toegang hebt en weinig buitenlanders ziet. Dat is inmiddels wel anders. We vergapen ons aan de vele tempels en het koninklijk paleis uit de tijd van Siddhinarasimha Malla (1620-1661), de vorst die een groot aandeel heeft gehad in de bouw van het plein. Het

is de eerste kennismaking met een cultuur waar godsdienst en dagelijks leven zeer verweven zijn.

Mensen offeren iets bij een tempel, op weg naar werk of gezin, een bel wordt geluid, een gebedsmolen in beweging gezet. Even later staan op het binnenplein van een paleis we omhoog te starren naar een prachtig gebeeldhouwd raam in Newar stijl. Het wachten is op 'The Royal Kumari', een levende godin. De legende zegt dat de Kumari voor het eerst naar Kathmandu kwam in de vorm van een 'sri yantra, een mystiek diagram dat de magische krachten van de godin Taleju bevat. Taleju is een verschijningsvorm van Parvati, de echtgenote van Sjiwa. Sjiwa is de belangrijkste god van Nepal. Hij is schepper en vernietiger en kent vele gedaanten. De andere twee hoofdgoden zijn Brahma, de schepper van het heelal en Visjnoe, de beschermer van het leven en de kosmos. De verering van Kumari komt waarschijnlijk uit de tijd van koning Jaya Prakash Malla (1734 – 1768). Er wordt een jong meisje gekozen dat aan 32 kenmerken moet voldoen. Zij is de godin tot de eerste keer dat ze bloed verliest. We hebben geluk en even verschijnt ze voor het venster. Mahendra gaat maar door met zijn uitleg over dit complexe geloof, dat zo nadrukkelijk aanwezig is. We zien alles en begrijpen weinig van deze mengeling

van hindoeïsme en boeddhisme. Onze gids voert ons verder naar de stoepa's van Swayambhunath en Bodhnath. Inwoners van de stad, monniken uit de nabije kloosters en boeddhisten uit alle windstreken lopen om de stoepa's heen en zetten de gebedsmolens in beweging, 'Om Mani Padme Hum'.

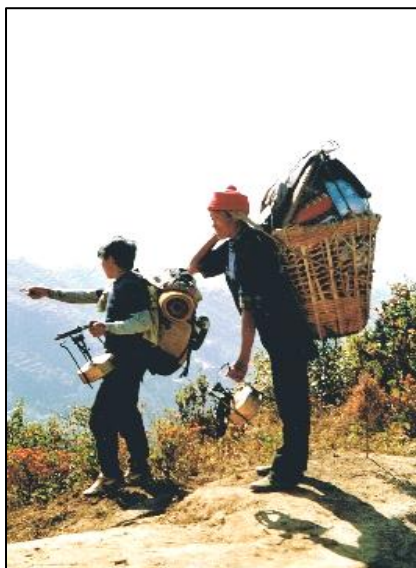

Dan bezoeken we het hindoe heiligdom Pashupatinath. Dit is de heiligste tempel van Nepal, gelegen aan de rivier de Bagmati. Pashupatinath is Sjiwa in zijn meest vriendelijke als 'heer der dieren' en schutspatroon van Nepal. Voor onze verbijsterde ogen vindt een lijkverbranding plaats op de andere oever.

Pas op latere reizen zal het bijzondere van deze cultuur langzaam deel gaan uitmaken van mijn beleving van dit land. Op dit moment is het vooral kijken en je verbazen.

En dan het grote moment, we gaan een trekking maken! Uiteraard hebben wij ons terdege voorbereid en zijn door Herman Plugge van de juiste outfit voorzien. Aan onze uitrusting zal het niet liggen, we zijn klaar voor de hoogste toppen. Willen Gülcher legt uit dat de trekking die wij gaan maken, geschikt is voor de managers die de beoogde doelgroep van ons toekomstige programma zijn. Dus Mount Everest, of Sagarmatha, zoals deze reus onder de reuzen hier genoemd wordt, zit er voorlopig niet in. Die zien we later, comfortabel met een drankje, vanuit de stoel tijdens de 'Mountain Flight' van Royal Nepal Airlines. Wij gaan over de rand van de vallei lopen. Toch is dit de eerste kennismaking met het Nepal dat onlosmakelijk deel zal gaan uit maken van ons verdere leven. Alleen al de manier waarop wij reizen, te voet! Voorzien van dragers, tenten, keukenuitrusting, voedsel tafeltjes

en stoelen en geleid door een sherpa gaan we op weg.

Na een halve dag kan ik al niet meer bedenken hoe ik ooit in Kathmandu moet terug komen.

Volkomen aangewezen op de gids, volgen we de paden door een landschap waar de tijd stil lijkt te staan. We komen langs boeren nederzettingen, waar alles met de hand gebeurt. Graan en rijst

wordt er verbouwd. Kippen worden gehouden onder omgekeerde gevlochten manden, water komt van een bron uit de rotsen.

Overdag is het warm, 's nachts bevroert de buitenkant van de tent. Voor onze dragers is dit uitstapje een peulenschil, wij heb-

ben de indruk een ongelooflijke prestatie te leveren. Gelukkig mochten we af en toe rusten bij een van de vele Chörten langs de paden. Deze Tibetaans-boeddhistische stoepa's zijn overal onderweg te vinden en een vaste rustplaats voor de lokale bevolking die alles te voet vervoert, levensmiddelen, brandhout en familielid op weg naar de dokter.

Wat vooral bij blijft van zo'n eerste trekking, hoe bescheiden dan ook, is de volledige afwezigheid van licht en geluid, gedurende de

nachten. Op latere tochten, op grotere hoogte, heb ik het gevoel de Melkweg te kunnen aanraken. Een bijzondere ontmoeting op deze tocht, was met twee Britten die uit het niets opdoken, terwijl wij aan de lunch zaten. Zonder kaart, kompas of gids liepen beide heren door het land en waren volledig verdwaald. Alsof het de gewoonste zaak ter wereld was, zei een van beide, 'Excuse me, is this the way to Kathmandu?', terwijl hij vaag naar het Westen wees. Ze hadden geen tijd om mee te lunchen en vertrokken met de aanwijzingen van onze sherpa, onverwijld naar de volgende heuveltop.

Dit eerste bezoek was kort en vol van impressies. Zo veel beelden in zo'n korte tijd, voor mij stond vast dat ik terug zou komen. De managementtraining ging er komen!

Bungamati

Het ontstaan van Stichting Nepal

De promotie van ons programma in Nepal werd energiek ter hand genomen. Een prachtige brochure werd gemaakt en een speciale versie van de training stressmanagement opgetuigd. Nu de klanten nog.

Het zag er hoopvol uit. Grote bedrijven hadden belangstelling en enkele zelfstandig ondernemers sloten zich aan. November 1992 zou het avontuur van start gaan. En toen greep het wereldgebeuren in. Gulf War I was net ten einde en de wereld was onrustig. Er bestond dreiging dat vliegtuigen zouden worden gekaapt of uit de lucht geschoten. Grote ondernemingen verboden alle vluchten die niet absoluut noodzakelijk waren. Als de tien kleine negertjes van Agatha Christie vielen de deelnemers af. Er bleef er een over, Marcel Damad. Als eigenaar van zijn eigen winkelketen, trok hij zich niets aan van de geboden en verboden van de multinationals en bleef bij het voornemen deze reis te maken. Nu kan er geen sprake zijn van een trainingsprogramma met maar één deelnemer, dus training geschrapt, vakantie opgenomen en op weg naar Kathmandu. Boven Afghanistan vliegend, zien we het mondingsvuur van geschut. Wij zitten er veilig hoog boven.

Uiteraard werden we eerst naar het Summit Hotel gebracht en kon ik, als ervaren reisleader, ik was er per slot van rekening al voor de tweede keer, mijn reismakker op alle bijzondere kenmerken van Kathmandu wijzen. Om alvast in de stemming te komen gaan we met een taxi op weg naar Dhulikel Mountain Resort, zodat we een mooi uitzicht hebben vanaf de rand van de vallei. Op de terugweg braakt de vooras van onze oude Datsun. Nu ja, oud, sommige onderdelen zijn nooit gebruikt, zoals de derde en

vierde versnelling en de richtingaanwijzers. Helaas, het onderstel heeft flink geleden. De taxichauffeur besluit te wachten tot er hulp komt. Wij moeten terug naar het Summit Hotel en besluiten te gaan lopen. Na een uurtje komt er een bus langs. Wij worden hartelijk opgenomen tussen de mensen, kippen en balen rijst. Het is donker als we het busdepot aan de rand van de stad bereiken. We vinden een tuktuk en met handen en voeten weten we onze bestemming over te brengen. De laatste steile klim naar het hotel is te veel voor de aftandse tweetact. Wij duwen, de chauffeur sturen en zo bereiken we het Summit, waar de staf nerveus op ons staat te wachten. De volgende dag wacht het grote avontuur.

Het doel was de trekking, dus de derde dag werd de bus geladen en vertrokken we naar Melamche Pul Bazar. Vanaf hier was het lopen naar Tarke Ghyang op 2950 meter hoogte, om daar volgens plan naar de top van de Yangri Danda te gaan en langs de andere kant van de heuvelrug terug naar Kathmandu.

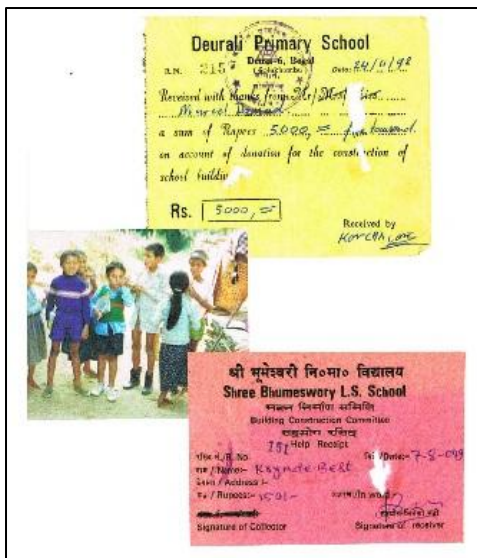

We steken de Melamchi Khola over zonder brug, jammer net weggespoeld. Tot ons middel in de ijskoude stroom waden we achter onze gids aan, die net doet of er niets aan de hand is. Als hij vervolgens kopje onder gaat, is het voor ons duidelijk dat hij wel degelijk op de afwezige brug had gerekend. Kleren laten drogen op de rotsen en weer verder. Onze dragers zijn omgelopen via een andere brug. Onderweg komen we door dorpen,

waar we omringd worden door schoolkinderen en maken we voor het eerst kennis met het systeem van donaties aan de lokale onderwijsinstellingen.

De eerste keer sta je gek te kijken, daarna wordt het een vast onderdeel van het bezoek aan elk dorp dat je passeert. Het landschap is adembenemend, vooral als af en toe één van de besneeuwde pieken opduikt en je je realiseert dat een paar duizend meter hoog, hier niets voor stelt.

Donatiebonnen

We krijgen onze eerste Trekking Permit met toegang tot Lang Tang en komen op de derde dag aan bij Tarke Ghyang. En hier ligt de oorsprong van Stichting Nepal. Wat wil het geval? Marcel is zich niet bewust dat hij mogelijk last kan krijgen van hoogtevrees.

Vlak voor de laatste bocht in het pad dat toegang geeft tot de kampeerweide van het dorp, valt de vrees over hem heen. Praten helpt niet en de sherpa's sturen mij weg met de verzekering dat het wel goed zal komen.

Na een half uur komt Marcel tussen twee sherpa's in de weide op lopen. Het eerste wat hij zegt is, 'Morgen gaan we naar beneden.'

Het kamp wordt ingericht en we maken kennis met enkele inwoners. Laxmi en Dicky Lama, twee meisjes uit het dorp, nemen ons mee naar het huis van Urkin Lama, die toevallig ook souvenirs verkoopt. Verder bezoeken we de KGompa en krijgen we een Yak te zien. Dit mythische rund is het meest betrouwbare transportmiddel in de bergen, daar waar de yeti ook verblijft!

We blijven in Tarke Ghyang en maken nieuwe reisplannen. De volgende dag ga ik de Yangri Danda op en Marcel verkent de omgeving van het dorp.

Mijn gids, Dama Tamang, en ik genieten van het uitzicht van de top van de Yangri Danda en worden dan opeens door mist overvallen.

Haastig klimmen we naar beneden en glijden de laatste 500 meter over de vochtige kleigrond, tussen de bomen door naar het veilige weiland, waar Kancha Lama, onze kok, met de thee klaar staat.

Eindelijk wordt mij duidelijk waarom de broeken die aanbevolen worden voor een trekking, voorzien zijn van een dubbel gestikt zitvlak!

Marcel draait

We sluiten ons bezoek aan het dorp af met een jacht op apen, uiteraard zonde ze te willen vangen.

De dorpelingen noemen ze Langour of Shetto Bander, wat volgens hen witte aap betekent.

De volgende ochtend weet Marcel van geen wijken. We gaan hoe dan ook naar beneden.

We dalen snel tot 1600 meter en slaan ons kamp op bij Helambu Thimbu. He betekent aardappel, lambu, radijs en Thimbu ronde steen. Kancha

gebruikt alleen de eerste twee ingredienten voor het avondeten.

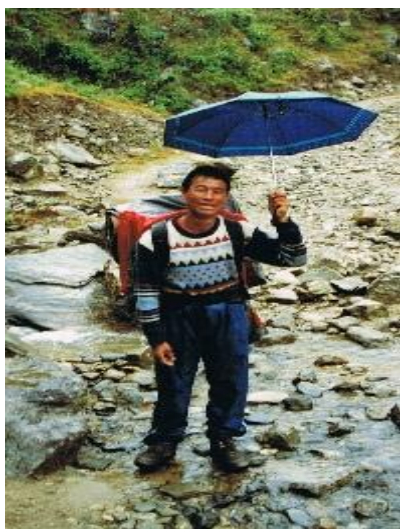
Kancha Lama kookt

Het dalen is stukken lastiger dan stijgen en de losse stenen helpen niet. Wel zijn de uitzichten op de terrassen met rijst prachtig en lokt beneden ons de rivier. Onderweg komen we nog menig schooltje tegen en het doneren wordt routine. Ook kunnen we rekenen op menige hangbug, waar Marcel vol vertrouwen over heen loopt ondanks dat hij er door een stel koeien bijna vanaf gegoooid wordt.

Op de laatste avond vieren de dragers en sherpa's feest en maken wij kennis met hun zang en dans. Het is in het dorp Talamarang. Een bijzondere gast is een Zwitserse dame, die al een paar maanden zonder doel in dit dorp zit. De dorpingen zorgen goed

voor haar. Onze uitnodiging om haar mee naar Kathmandu te nemen slaat ze af. Wat ze hier doet blijft een raadsel. De volgende ochtend regent het en is de laatste etappe naar Melamche Pul Bazar.

Dame Tamang in de regen

Krijn in de regen

Ongewild ben ik een bron van amusement voor de Nepalezen. Argeloos loop ik als een paarse bellenblaasmachine langs de rivier. De omgevallen shampoo in mijn plunjebaal, heeft zich stevig aan mijn regenjack gehecht en komt nu door een combinatie van wrijving en regenwater los in de vorm van enorme zeepbellen. Ze laten me rustig een paar uur lopen voor iemand me erop wijst.

Terug in Kathmandu vraagt Marcel aan onze kok en onze sherpa of hij wat voor hen kan doen, na alle hulp om hem zo snel en veilig mogelijk naar beneden te begeleiden. Ze vragen of ze er een nachtje over mogen slapen. Die avond, in het restaurant van het Summit Hotel, proberen wij te gissen wat de vraag de volgende dag zal zijn. Marcel denkt dat ze er wel een slaatje uit zullen slaan.

Niets in minder waar. De volgende dag presenteren ze ons zo'n inmiddels overbekend kwitantieboekje. Ze leggen uit dat ze nog geld zoeken voor het golfplaten dak op de school in het dorp waar Kancha Lama vandaan komt. Marcel vraagt wat ze nog nodig hebben. Het gaat om 700 dollars. De inmiddels geheel met de stevige aarde van de Kathmandu vallei vrede hebbende Marcel haalt het bedrag uit zijn zak en geeft het aan de stom verbaasde Kancha. Ze hadden gehoopt op misschien wel vijftig dollar, maar zeker niet op het totaal. We raken verder in gesprek en horen dat het gebruik is in Nepal dat een gemeenschap zelf voor zijn schoolgebouw zorgt. Als ze geluk hebben stuurt de staat dan leraren. Soms is er maar één leraar voor een volledige school. Wij zijn verbaast en geschokt. En hierin ligt de oorsprong van Stichting Nepal.

De volgende ochtend nemen we contact op met de directeur van SNV-Nepal, de heer Kamphuis. Hij verteld ons dat zijn organisatie niet altijd kan helpen, want de bouw van een school valt net bui-

ten de budgetten die hij makkelijk kan toewijzen en het realiseren van grote projecten, met instemming van Den Haag, is weer veel te omvangrijk voor iets eenvoudigs als een schoolgebouw. Wij vertellen de verbaasde leider van dit Nederlandse instituut, dat wij voor fondsen gaan zorgen, als hij zo vriendelijk wil zijn ons de benodigde infrastructuur te verschaffen. Deze samenwerking zal zo'n zestien jaar stand houden.

Terug in het Summit spreken we met Willem Gülcher, de manager van het Summit hotel en Roger Henke, de manager van Summit Trekking. Uit dit gesprek komen twee initiatieven voort. Een studiefonds voor kinderen van de staf van het hotel en een studiefonds voor kinderen die een relatie met Summit Trekking hebben. Dit laatste initiatief loopt nog altijd. Het eerste is in 1997 overgenomen door de aandeelhouders van het Summit hotel.

We sluiten onze reis af met een aantal excursies onder leiding van Mahendra Rana. We bezoeken de grote heiligdommen van Kathmandu, Bakthapur en Patan.

De kennismaking met het dagelijks leven in Nepal en de leergierigheid van de kinderen zijn de motivatoren voor de twintig jaar die nu volgen.

Wassen

Sadhoe

Mahendra Rana en scholiere

De volgende 20 jaar

Bij de gedachte om de geschiedenis van Stichting Nepal te schrijven, dook het spookbeeld op van het schrijven van een opstel op de lagere school. Je vertelde een verhaal, vele zinnen met als start woorden 'en toen'. Toch begin ik nu als volgt:

En toen was er een Stichting en die werd Nepal genoemd.

Zodra Marcel en ik thuis komen van onze reis en wij geen flauw idee hebben wat we gestart zijn met ondermeer de steun van SNV-Nepal, en onze afspraken met het Summit, gaan we op zoek naar fondsen. Wij besluiten dat als je geld gaat vragen aan derden, je wel een fatsoenlijk juridisch vehikel moet hebben, dus

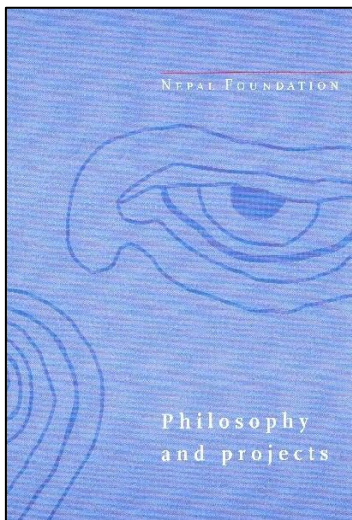
starten we de oprichting van een officiële stichting, die op 12 februari 1993 wordt ingeschreven in de Kamer van Koophandel te Hilversum onder nummer S194392. Er is nog niet zo veel op Nepal gebied, dus vandaar dat wij de simpele naam Stichting Nepal kunnen kiezen. Marcel bekijkt de mogelijkheden in België en er

komt een zusterstichting, Stichting Nepal VZW (Vereniging Zonder Winstbejag).

We vallen een ieder die het horen wil lastig met vragen om geld. Vrienden en zakenrelaties reageren positief en de eerste projecten gaan van start. Het is de SNV-Nepal die projecten voorstelt en het is aan ons om te beslissen. De kinderen van onze gids, Dame Tamang en die van de kok, Kancha Lama, worden ondergebracht in het Summit Trekking Welfare Fund, samen met de kinderen van andere medewerkers. Later wordt dit uitgebreid met de steun aan een weeshuis en op dit moment maken acht oorlogswezen uit Kalikot deel uit van de begunstigden van dit fonds. SNV brengt ons in contact met Plants for Life, een NGO [Non Governmental Organization] in Harnamadi. Er komt een gebouw waarin schoolkinderen kunnen overnachten. Op deze manier wordt het mogelijk om naar school te gaan, ook al is die school meer dan een dag lopen van je dorp verwijderd. We helpen ondermeer met het opknappen van de Sri Mahendra Lower Secondary School in Chhativan en de Sri Ganesh Lower Secondary School in Dukuchap. Om niet in een lange opsomming van projecten te vervallen (zie bijlage voor het overzicht) wil ik de lezer graag de bijzondere anekdote over deze laatste school vertellen. SNV-Nepal heeft ons een 'junior programme officer' toegewezen, de heer Chetri. Marcel en ik hebben, hijgend achter deze geroutineerde bergwandler aanlopend, deze school meerdere malen bezocht. Tijdens een bezoek vertelt het schoolhoofd dat het de voltooiing van de school zou betekenen, als er een heus toiletgebouw zou komen. Deze wens naar hygiëne kunnen wij uiteraard niet negeren en het budget wordt toegekend. Het jaar daarop gaan wij, lopend achter Chetri, het resultaat bewonderen. Het schoolhoofd staat ons breed lachend op te wachten. Hij neemt ons mee een lokaal in en toont trots de collectie muziekinstrumenten die hij van het bud-

get heeft aangeschaft. Wat kun je op zo moment anders doen, dan opnieuw voor het toiletgebouw betalen, dat er het jaar daarop ook staat.

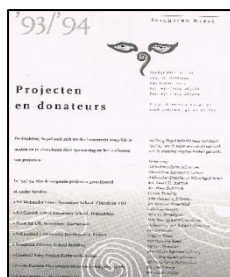
Hoe krijgen we aandacht?

Wil je een stichting als de onze echt in leven houden, dan moet je zien dat je bekend wordt. Er zijn nog geen websites en er is geen Facebook! Dus tijd voor een brochure. Nu hebben wij onderling afgesproken dat al het geld dat binnenkomt, uitgegeven moet worden in Nepal. Er zit dus niets anders op dan bedelen. Bart de Groot ontwerpt gratis de eerste folder en Hans Peneder drukt hem zonder kosten voor ons.

EERSTE FOLDER

Inmiddels werk ik bij VNU en in Management Team mogen wij, met dank aan Tom Lucas, gratis adverteren. We zijn op dit moment echt een stel-lelk jaar, uiteraard op Nepal reizen om te bespreken. Jan vriendelijk om gratis maken en Ernst Jacobi brengt geen kosten in die ons verder wat vraagt. Pas jaren later belt de belastingdienst

tje amateurs, die eigen kosten, naar nieuwe projecten Aufenacker is zo de jaarrekening te van de ABNAMRO rekening. Niemand

en wil de jaarverslagen zien. AMBI I en later II liggen in de toekomst. Er zijn geen vooraf vastgestelde budgetten en onze politiek is om eerst een project aan te pakken en dan te zorgen dat de centen er ook echt komen.

Natuurlijk proberen we om meer bekendheid te krijgen. Management Team stuurt een journalist met ons mee, Geerard Bolte. Op 25 augustus 1995 verschijnt het artikel 'Hoge bergen, diepe dalen'. De subtitel luidt 'Nepal nog altijd aangewezen op buitenlandse weldoeners.' En daar zit je opeens midden in de discussie over ontwikkelingshulp.

De kritiek

In de loop der jaren krijgen we allerlei commentaar. 'Waarom besteden jullie geen aandacht aan Afrika? Die hebben het harder nodig.' Ons antwoord is simpel, als dat je mening is, richt je dan op Afrika. Wij hebben genoeg te doen met Nepal. 'Waarom niet ook India, Tibet, Bhutan?' Wederom we zijn een kleine club. Nepal is groot genoeg voor ons. 'Waarom onderwijs? Is het niet belangrijker om te strijden voor gelijke rechten voor man en vrouw? Je moet vrouwen 'empoweren!' Natuurlijk zit hier wat in, maar laten we eerst bij de basis beginnen, en dat is onderwijs voor alle kinderen. Kun je niet lezen of schrijven, dan wordt er altijd misbruik van je gemaakt.

Wij zijn wat dat betreft pragmatisch en hebben voor Nepal gekozen omdat we ons hier prima voelen en respect hebben voor een bevolking die, ondanks grote armoede, wil investeren in haar kinderen.

It is important to understand that the concept of a "good" or "bad" person is not a simple one. It is a complex one, and it is one that is often misunderstood. The concept of a "good" or "bad" person is often used to describe people who are morally upright or morally corrupt. However, the concept is often used in a way that is overly simplistic and does not take into account the complexities of human behavior. For example, a person who is "good" may be someone who is honest and kind, but who is also someone who is selfish and greedy. Similarly, a person who is "bad" may be someone who is dishonest and cruel, but who is also someone who is compassionate and helpful. The concept of a "good" or "bad" person is often used to describe people who are morally upright or morally corrupt. However, the concept is often used in a way that is overly simplistic and does not take into account the complexities of human behavior. For example, a person who is "good" may be someone who is honest and kind, but who is also someone who is selfish and greedy. Similarly, a person who is "bad" may be someone who is dishonest and cruel, but who is also someone who is compassionate and helpful.

Long Island
 Much rain, strong and cold E winds, a few eggs, and a few larvae. The weather was not so good as yesterday. The birds were very busy, and we saw many of them. The birds were very busy, and we saw many of them. The birds were very busy, and we saw many of them.

Debutul lui Cămin, înregistrat în anul 1997, este primul său disc. În album sunt incluse douăzeci de piese, dintre care douăzeci și două sunt compoziții originale ale lui Cămin. În album sunt incluse douăzeci de piese, dintre care douăzeci și două sunt compoziții originale ale lui Cămin. În album sunt incluse douăzeci de piese, dintre care douăzeci și două sunt compoziții originale ale lui Cămin.

[illegible]

Indicators for the evaluation of the
new knowledge obtained by the
students in the course of the
learning process

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

Many people are concerned about the possibility of a major outbreak of influenza in the winter months. In fact, the influenza virus is a common cause of illness in the community, and it is important to be aware of the signs and symptoms of the disease. The influenza virus is a common cause of illness in the community, and it is important to be aware of the signs and symptoms of the disease. The influenza virus is a common cause of illness in the community, and it is important to be aware of the signs and symptoms of the disease.

[illegible]

De meeste mensen denken dat de H1N1-virus niet zo ernstig is, maar het kan wel ernstig ziekte veroorzaken. Het is daarom belangrijk om de symptomen te herkennen en de juiste maatregelen te nemen. Het is ook belangrijk om de juiste maatregelen te nemen om de verspreiding van het virus te voorkomen. Het is belangrijk om de juiste maatregelen te nemen om de verspreiding van het virus te voorkomen.

1999年 中国 人口 统计 年鉴

Natuurlijk zijn er allerlei belangrijk internationale organisaties te vinden in de hoofdstad. Zij rijden in opvallende witte Toyota Landcruisers, vaak voorzien van een logo in het blauw van de Verenigde Naties. In het Summit Hotel zijn wij vaak getuige van het af en aan rijden van deze belangrijke personages, die vergadering, na conferentie beleggen om de problemen rondom gezondheid, onderwijs, gelijke rechten, democratie, economische groei, ontbossing, bescherming van bedreigde diersoorten, waterschaarste, landbouw, etcetera, op te lossen. Wonderlijk genoeg volgen deze beleidsmakers vaak hetzelfde patroon. Het start in de Kathmandu vallei, dan wordt vastgesteld dat je de problemen op nationaal niveau moet aanpakken, vervolgens is er een hele slimme in de zaal, die weet uit te leggen dat je dit soort zaken op de hele regio moet betrekken. Dus India, Bangladesh, Bhutan, Tibet enzovoort. Het resultaat is doorgaans dat de centen op zijn en de officials tevreden afreizen zonder ooit echt contact met de bevolking te hebben gehad. Een wonderlijk project

dat hier uit voort komt, is de bouw van een school in Chaupari VDC in het Syangja District, een project van de United Nations Development Programme (UNDP), waar op het moment van bouw, de centen op waren. De beleidsplannen waren uiteraard in orde.

Nieuwe uitdagingen en nieuwe partners

Nieuwe projecten dienen zich aan. Freek Prins, tweede man bij SNV-Nepal neemt ons mee naar de Self Help Group for Cerebral Palsey (SGCP) van Professor Batuk Pd. Raj Bhandari. Later komen we in contact met Corrie en Co Rijnders van Stichting “Holland Building” Nepal en Bob en Francis Corazza. Met hen wordt het nieuwe centrum in Dhapakhel, waar in het fragment hieronder over gesproken wordt, gerealiseerd. Wij zijn voornamelijk doorgeefluik en stellen hier en daar een bescheiden budget ter beschikking om zaken af te ronden. We zorgen voor het overkomen van een spraak therapeut uit Canada, een ambulance, materiaal voor een speeltuintje en later steun voor een dependance in Bhaktapur. Ons contract met SNV-Nepal voorziet in het onderbrengen van projecten van derden.

Uittreksel uit jaarverslag SNV-Nepal voor Stichting Nepal.

Self Help Group Cerebral Palsy (SGCP), Kathmandu

The committed financial support for the construction of SGCP building in Dhapakhel has been received. As per the plan of the construction period, it has been timely finished. The process of moving the SGCP rented building from Baneshwor to this new

building will start soon. SNV is very happy to see the quality of construction.

Zo werken we met Stichting Mitrata Kadambas aan de bouw van een opvang voor kinderen in Sindupalchowk, met Margreet Hogeweg aan de bouw van het Shree Suryodaya High School Hostel in Sinagar in Humla voor 55 studenten, met Stichting Jyothi realiseren we verschillende projecten in Helambu, met Stichting S.O.S./De Ronde Venen aan Shree Krishna Secondary School in Dhapakhel en met Stichting Marguerite Damelon bouwen we de Shree Kalika Secondary School in Dewchuli VDC, Newalparasi. Allen projecten met een enorme invloed op hun omgeving. Bovendien is er blijvende steun in de vorm van geld voor leermiddelen, de inrichting van een computerlokaal en schoolgeld voor kinderen van mindervermogende ouders.

In Kathmandu komen we twee Nederlanders tegen op hier op de fiets naartoe gekomen zijn. Lucie Walta en Axel Honselaar willen het dorp Barpak, ten noorden van Gorkha, een economische zet in de rug geven. Wij helpen met de huur voor de lokale school en krijgen later een aantal van hun donoren als ondersteuners van onze stichting, nadat hun project beëindigd is.

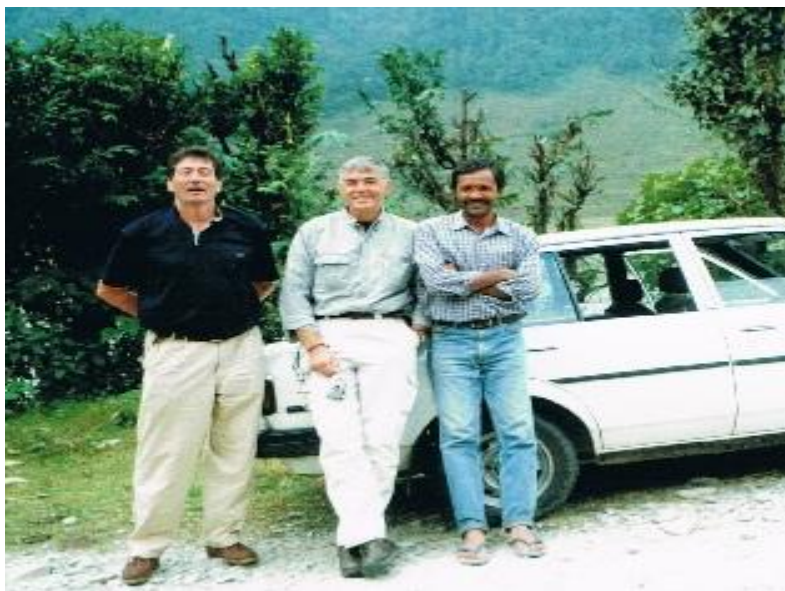
We betreden zij paden en steunen op verzoek, Asha Deep, een organisatie die zich bekommert om geesteszieken, zowel volwassenen als kinderen. Een bijzondere ervaring is het bezoek aan een gevangenis in Kathmandu. Hier worden de geesteszieken ondergebracht. Het is een plek die je je ergste vijand niet toewenst. We staan oog in oog met een Duitser, die door zijn eigen land niet erkent wordt. Hij heeft geen papieren en lijkt autistisch. Vervuild en met vervilt haar, dat aan dreadlocks doet denken, wiegt hij op de ballen van zijn voeten, zonder iets van zijn omgeving op te merken. Onze gids vertelt dat er meer van dit soort verloren zielen in de gevangenissen huizen. Verloren hippies ooit vertrokken naar Verweggistan en nu de weg voor altijd kwijt. Een organisatie als Asha Deep is het enige lichtpuntje.

We ontmoeten Aruna Uprety, een arts die na haar middelbare school in Moskou heeft gestudeerd. Er gaat een enorme kracht uit van deze vrouw, die de 1,50 meter niet haalt. Als ik haar jaren later ophaal op het station van Haarlem, valt ze niet uit de toon naast onze dochter van 10. Zij werkt voor RHEST en we maken de publicatie mogelijk van 'Where women have no doctors'.

Where women have no doctors

Het is vervelend voor de lezer om alle projecten hier te gaan behandelen, daar is de opsomming in de bijlage voor. Dus nog een-tje om het af te leren. In Daulagiri komen we in aanraking met K.B. Magar Rana van het Daulagiri Community Resource Development Centre Baglung. Hij is de pleitbezorger bij uitstek voor dit district. Wij bouwen er vijf scholen: Ramrekha Secondary School, Malika Secondary School, Saraswati Secondary School, Sarvodaya Secondary School, Mahavidyajan. K.B. nodigt ons uit voor een eerste steenlegging en later voor een bezoek aan de scholen. We verlijven in Pokhara en het tijdstip van ons bezoek wordt aangepast, omdat de Britse prinses Ann die ochtend een bezoek aan Baglung brengt. Wij vertrekken later en worden ingehaald door agenten op motoren die ons langs de kant van de weg zetten.

Terwijl wij de Koninklijke stoet voorbij zien gaan, en ik hier niet herhaal welke opmerking de aanblik van de prinses ontlokte aan mijn medebestuurder Marcel, klonk er geritsel in de struiken te-

genover onze auto. Sjoerd Ybema, die in 1997 toegetreden is tot het bestuur komt met enkele reisgenoten de weg op stappen. Hij en wij beide totaal verbijstert en niet bekend met elkaars aanwezigheid in Nepal.

Ieder gaat zijns weegs en wij gaan ervan uit dat het lang wachten zal zijn, totdat de prinses weer vertrokken is. Wie schets onze verbazing als K.B. ons met een brede grijns staat op te wachten. We vragen naar het Koninklijk bezoek en hij antwoordt: 'De prinses kost ons geld, jullie komen het brengen. Voor wie denk je dat ik tijd vrij maak?' Dan is het uiteraard tijd voor Dhal

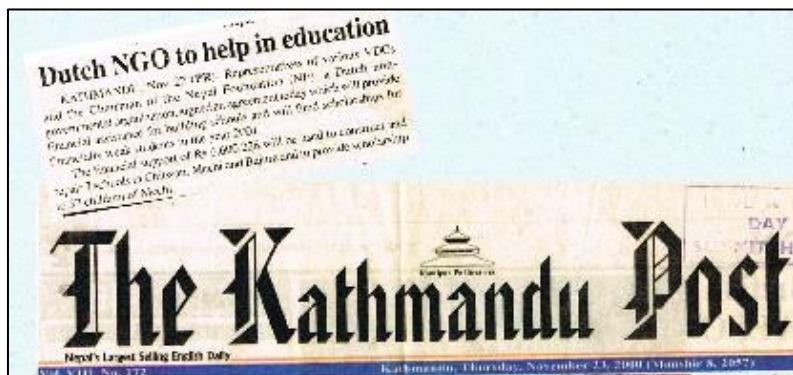
Bhaat, rijst met linzen en onze gastheer doet voor hoe je dit behendig met je handen naar binnen werkt. Zowel Marcel, als Conny Groot, die ons werk steunt en nu vergezeld en ik kiezen voor een lepel. Dan is het op weg naar de eerstesteenlegging. Wij zien hoe met een houten vorm de stenen een voor een gevormd worden en dan te drogen gelegd, om later in een veldbrandoven gebakken te worden. Marcel krast de naam van de hoofdsponsor voor deze school in de nog natte klei.

Eerste steen legging

Bij een tweede bezoek aan dit project is het de bedoeling dat we een wat verder weggelegen school gaan bezoeken. We komen de avond tevoren aan in Baglung en slaan ons kamp op. De volgende dag is het vroeg op pad, achter een gids aan die vooral vloeiend Nepalees spreekt. Op de vraag hoe laat we die middag terug zijn is zijn antwoord een brede glimlach en 'Yes sir'. Marcel bewaakt het kamp en Sjoerd en ik gaan over de nog bevroren grond op weg naar het onbekende. We dalen af naar een rivier en beklimmen de tegenover gelegen oever. We lopen een stuk en dalen af naar de rivier en beklimmen de tegenover gelegen oever. Op de vraag of we al in de buurt komen is het antwoord 'Yes sir'. Vier keer steken we de rivier over en Sjoerd gelooft het verder wel. De gids maakt me duidelijk dat ik nog een helling op moet. Met de videocamera van Sjoerd ga ik op pad in de hoop dat dit echt de laatste klim is. Het lijkt in niets op de trekking routes die ik gewend ben en fysiek aan het eind kom ik uiteindelijk rond twee uur 'smiddags op een plateau waar inderdaad een school staat. De kinderen zijn al naar huis en alleen het schoolhoofd ontvangt me. Hij is van top tot teen in het wit gekleed als teken van rouw. Zijn vader is de maand ervoor overleden. Op het schoolbord zie ik de uitleg bij de stelling van Pythagoras staan. Het schoolhoofd spreekt Engels en stelt voor dat we gaan eten en dat ik blij logeren. Nu terug gaan, zou betekenen dat we tegen de schemer aankomen. Vriendelijk leg ik uit dat Sjoerd en Marcel op mij wachten en na een half uur vertrek ik weer. Mijn gids is niet blij vanwege de gemiste maaltijd. Inmiddels zijn we eraan gewend dat zowel gidsen als chauffeurs bij elke gelegenheid de kans grijpen om rijst met linzen te eten. De terugtocht is zwaar en net voor de brug naar onze kampplaats houden mijn spieren het voor gezien. Stijf van de kramp moet ik stoppen. Sjoerd is met de videocamera vooruitgegaan. De gids masseert me en ik loop weer een beetje, recht in de armen van Sjoerd, die met de camera op mij gericht,

aan een interview voor de thuisblijvers begint. Gelukkig is er Kancha met veel lemon squash. Weer en les geleerd, tijd en afstand zijn typisch dingen voor Westerlingen.

Op reis met supporters

Geen enkel project was gerealiseerd, ware het niet dat wij steun van allerlei kanten hebben ontvangen. Natuurlijk proberen we mensen voor Nepal te interesseren. We organiseren reizen en slepen vriend en vijand mee naar Nepal. Marcel strikt een groep Belgen en zij besluiten een trekking in de Vallei te maken, onder de naam 'Tempel Tour'.

Bijzonder aan deze trek is de speciale drager voor het bier dat iedere avond het kamp wordt binnengebracht om de zuiderburen te laven. Sjoerd en ik gaan met een andere ploeg op weg naar de top van de Kala Pattar op 5545 meter.

Dit wordt de 'Peak Experience'. Deze laatste trip loopt niet zo als zou moeten. Gelukkig storten bijna alle deelnemers extra geld in de kas van de stichting. Die doelstelling is gehaald. Maar dan de rest.

De vlucht naar Lukla verloopt zonder incident. De groep bereikt na twee dagen Namche Bazar, maakt een dagtripje naar het Everest View Hotel en gaat het Sagarmatha National Park binnen. Maar aan de voet van de Ama Dablam krijgen een aantal van last van hun gezondheid. Bij de een barstende hoofdpijn, de ander zijn knie en een derde haalt moeilijk adem. Later blijkt dit een geperforeerde long te zijn. Drie man, twee yaks en een gids gaan

terug naar de Syangboche Airstrip bij Khumbjung, opzoek naar transport richting Kathmandu. Later splitsen er nog twee af van de groep, waar de sfeer niet optimaal is. Onze gids naar Khumbjung krijgt al snel de bijnaam opa Chang, omdat zijn consumptie van de lokaal gestookte drank hem van links naar rechts over het pad doet zwieren. Maar, we

komen aan in deze plaats, waar volgens een prachtig verhaal van Cas de Stoppelaar, in de Gompa (klooster) de schedel van een heuse Yeti wordt bewaard. Nu is zelf de fameuze Sir Edmund Hillary gefopt. Hij kreeg de scalp van een Yeti, die later een wilde geit bleek te zijn. Toch is de Yeti in Nepal een beschermde diersoort. De volgende dag boeken we passage op een oude Russische helikopter, een Mil Mi-26. Het duurt uren voor we aan boord mogen van de relikwie uit de oorlog met Afghanistan. We zitten met veel te veel mensen aan weerskanten van de romp op

een soort klapstoeltjes en het midden is volgeladen met vracht, kippen en geiten inclus. Opstijgen gaat moeizaam en met spronggetjes beweegt het gevaarte naar de rand van de Airstrip. Een laatste wanhopige sprong en we zijn in vrije val. Gelukkig pakken de wieken voldoende lucht en we bewegen richting de hoofdstad. Door gaten in de vloer is de tocht goed te volgen. Op zo'n moment begrijp je dat hindoes ons beklagen omdat we geen deel uitmaken van het grote wiel en wedergeboorte er niet inzit!

Een paar dagen later treft de hele groep, vrolijke Belgen en uitgette Hollanders elkaar in het Summit Hotel. Sponsor reizen or-

ganiseren doen we nooit meer. Tot uiteraard de volgende.

Dus gaan we opreis met een nieuwe groep. Marcel heeft zijn vrouw en oudste zoon mee. Verder is er een goede vriend van mij, John Inden, die zich later over een student uit Nepal zal ontfermen en een collega met vrouw, dochter en zoon. De uittocht uit Kathmandu op weg naar Pokhara om vandaar via rafting naar Chitwann National Park te gaan is bijzonder. Er is namelijk een staking gaande en het verkeer zit muurvast. Die och-

tend heeft John Inden mij op het hart gedrukt om vooral geen korte broek te dragen, ondanks de warmte. Een volwassen vent

Note:-

1. This Entry Permit is valid for single entry only. The permit holder can enter the designated places within the Conservation Area.
2. Person entering Conservation Area shall abide by the National Park and Wildlife Conservation Act 2020 B. S., (1973) and the Regulations made under this Act.
3. The Entry Permit must be carried during the entire trip and should be shown if the concerned personnel of the Conservation Area want to check it.

Mailing Address
P. O. 3712, Kathmandu, Nepal
Phone (977 1) 526571 and 525 573
Fax (977 1) 526 570

King Mahendra Trust for Nature Conservation

ANNAPURNA CONSERVATION AREA

ENTRY PERMIT

Annapurna Conservation Area
Entry Fee Collection Counter
Tridevi Marg, Kathmandu, Nepal
Schedule - 2
(Relating to Sub-Title (1) of Rule 19)

ENTRY PERMIT

Date: 01/11/99

Entry Permit No. 49250

Full Name Mr. Kishan De Bhatt

Passport No. 1970520

Nationality Dutch

Purpose of visit Trekking

Entry Fee Rs. 10000

Receipt No. 11875

Entry Permit Issuing Authority

Signature

Full Name Subaraj Pokharel
Designation Information Assistant

in een korte broek heeft geen uitstraling, is zijn devies. Als wij bij een tolpost aankomen en stilstaan voor een gesloten barrière, is de rijbaan voor ons over de hele breedte vol met Tata trucks die vanuit India op weg zijn naar Kathmandu. Neus aan neus, met de slagboom tussen ons in staan we elkaar aan te kijken.

Onze chauffeur stapt uit en even later zien we hem onder een afdakje, rijst met linzen naar binnen werken. Niemand die zich opwindt. Er is geen informatie, noch een idee over een oplossing. Locale politiemannen kijken passief toe, terwijl de verkeerschaos toeneemt. We waren als eerste aan onze kant van de scheidslijn, in het vertrouwen door te kunnen rijden voor de staking de wegen zou blokkeren. Fout ingeschat! Na een kwartier stapt John uit en vraagt mij mee naar buiten. Hij beduidt de chauffeur in vloeiend Nederlands, dat hij achter het stuur moet gaan zitten en de auto starten. John loopt op de vrachtauto's tegenover ons toe en begint een gesprek met de eerste chauffeur. Kennelijk heeft John alle geluk van de wereld, want iedereen begrijpt zijn helder uitgesproken Nederlands, vooral als er wat Rupies van hand verwisselen. De vrachtauto's beginnen te bewegen. Er ontstaat een nauwe doorgang. John loopt terug naar de slagboom en duwt hem omhoog.

De agenten kijken toe. John loopt op een agent af, die prachtig is uitgedost met witte pet en witte handschoenen. Hij tilt de man letterlijk in onze bus, naast de chauffeur. Terwijl John en ik voor de bus uitlopen, schuift deze langzaam onder de slagboom door. Een Four Wheel Drive van de UN blijft aan onze bumper kleven en ontsnapt net voordat de overgebleven agenten de slagboom weer neerklappen. John loopt nu in een drafje, geeft klappen op portieren, schuift Rupies door de ramen en klieft de file, als ooit Mozes de Rode Zee. Ik draaf er verbaasd achteraan. Na een paar

honderd meter zijn we er doorheen. John zet de politieagent weer op de weg en wij rijden door naar de plek waar de vlotten voor ons klaar liggen.

De tocht zelf is uniek. De waterstand is veel hoger dan verwacht, vanwege de hitte. Het ijs en de sneeuw van het Annapurna massief smelten sneller dan ooit. We vertrekken met twee vlotten. Onderweg, in een stil breed stuk rivier, kunnen we even zwemmen. Ik kruip snel weer op het vlot, als het half verbrandde lijk van een niet voltooide crematie langs drijft. Hout is schaars in Nepal. De eerste nacht kamperen we een van muggen vergeven oever, in tentjes, zo klein dat John en ik samen er niet echt inpassen. De volgende dag gaat het mis. Lya, de vrouw van Marcel en de tweede dame in ons gezelschap, hebben ervoor gekozen om op het tweede vlot mee te varen. Hier zit onze bagage op. De stuurman wil laten zien wat hij kan en net nadat wij langs een rots in het midden van een stroomversnelling zijn geglipt, besluit hij een stunt uit te halen. Hij draait zijn vlot en schiet de rots op, met de bedoeling om langs de andere kant af te dalen. Het vlot klapt om en onze reisgenoten spoelen naar beneden. Gelukkig zijn wij aan de kant om ze op te vangen. Ze komen met de schrik vrij. De lol van het raften is eraf en we gaan naar Chitwanni National Park. Het is de bedoeling om de Nepaleese Neushoorn te zien.

Officieel de Indische Neushoorn of pantserneushoorn (*Rhinoceros unicornis*). Gezeten op olifanten maken we vergeefs een eerste zoektocht. Dan moeten Marcel en ik de groep verlaten om projecten in de buurt te bezoeken. Terwijl wij langs schoolgebouwtjes lopen en hoofdonderwijzers ontmoeten, ziet de groep de ene neushoorn na de andere! Ik vind de neushoorn het meest intrigerende landdier, maar het zal tot 2008 duren voor ik er een te zien krijg.

Deze reis staat er nog meer op het programma, namelijk de trekking die een must is voor iedereen die Nepal bezoekt. Dit keer gaan we richting Annapurna. Vanuit Pokhara gaan we met een bus zo ver als de weg ons wil dragen en dan is het te voet omhoog. Bloedzuigers zijn onze reisgenoten op de eerste dag omhoog en menigeen moet de beesten van zijn onderbenen trekken. Onze gids helpt door er een brandende sigaret tegenaan te houden. We slaan ons tentenkamp op en de kook gaat aan de slag met het avondmaal. Dat breekt de hel los. Storm en regen dalen neer op ons kamp. We moeten met twee man op het grondzeil van onze tentjes gaan liggen om ze niet in het dal te zien verdwijnen. De kooktent klapt in, de kleding die hing te drogen vliegt weg. Na een uurtje is het ergste voorbij. John is als eerste buiten. Hij krijgt de keuken ploeg gemotiveerd om iets voor ons te maken. Even later zitten we onder een haastig gespannen zeildoek aan de soep.

De volgende ochtend is het strak blauw en windstil. Alleen aan de top van de zuidelijke top van de Annapurna hangt een vaandel van witte wolken. Onze gids beweert dat het noodweer gaat toe-

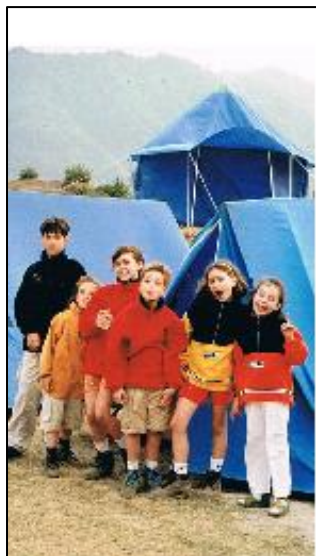

nemen en zegt dat we terug moeten. We kijken hem ongeloofig aan. Toch lijkt het verstandig om te luisteren naar de man met lokale kennis. We haasten ons de berg af. De jonge kerels in de ploeg gaan sneller dan onze sherpa's. Tegen de tijd dat wij bij de bus zijn, hebben zij al transport naar het vliegveld geregeld en zijn terug naar Kathmandu. De rest besluit de nacht in de Fishtail

Lodge door te brengen. Die nacht wordt de helft van de golfplaten daken in Pokhara van de huizen geblazen.

Ook deze trip was verre van perfect. De spanning in de groep en vooral binnen het gezin met de zoon en dochter is voelbaar. De bezorgdheid om de bagage en niet om zijn vrouw na het omslaan van het vlot, hebben de zaak er niet beter op gemaakt.

Maar zeg nooit nooit. Opnieuw organiseren we een trip. Deze keer gaan mijn vrouw en kinderen mee, samen met twee bevriende stellen, die elk ook twee kinderen hebben. We willen het niet te gek maken en kiezen Tarke Ghyang als einddoel. Wel een andere route dit keer.

Deze trekking is anders dan elke ervaring hiervoor. Voor de kinderen zijn er speciale dragers, die alleen de oudste en de jongste echt nodig hebben. Ondanks hoge temperaturen en een steile weg omhoog, houden ze zich geweldig. Voor de dragers is het ook feest. Zij lopen en soms rennen, met de kinderen aan de hand de bergen op en af. Voor ons volwassenen blijft het een flinke inspanning. We krijgen onze Trekking permits voor Langtang en maken een prachtige tocht. Er verandert veel voor ons op

deze trip. We zien hoe de kinderen genieten van de natuur en besluiten Nederland vaarwel te zeggen en op het platteland van Frankrijk te gaan wonen. Een van de twee stellen, Ben en Monique, nog altijd supporters van de stichting, maken ook een stap naar buiten en verhuizen van het centrum van Amsterdam, naar onze vorige residentie in Overveen. Het is ontegenzeggelijk waar dat veel mensen voor altijd veranderen na een bezoek aan dit prachtige land.

Een bijzonder voorval is de door Cas de Stoppelaar georganiseerde ontmoeting Zen '97. Himalaya Magazine, ooit het prachtige blad van de Vereniging Nederland Nepal, heeft als hoofdartikel op zijn omslag staan 'Prins Willem Alexander De Zwijger in Nepal'. Barend Toet beschrijft in dit blad zijn ervaringen als 'royalty watcher'. De Nederlandse kroonprins brengt een bezoek aan zijn collega titelpretendent van Nepal. Deze laatste wordt in ieder geval nooit koning, want op 1 juni 2001 schiet hij zijn hele familie dood om vervolgens de hand aan zichzelf te slaan. Echter in 1997

lijkt alles nog pais en vree. Er gebeurt van alles rond dit koninklijk bezoek en Cas de Stoppelaar heeft tientallen Nederlandse zakenlieden en vertegenwoordigers naar het Summit Hotel weten te krijgen om met Nepalese ondernemers over de relatie tussen

beide landen te spreken. Zo kan Stichting Nepal voor dit eminente gezelschap uitleggen dat onderwijs de basis van alle ontwikkeling en voorspoed is. Voorzichtig gezegd is deze boodschap niet het hoogtepunt van de ontmoeting. Dat is uiteraard het naar beneden vallen, van geringe hoogte, van de volghelikopter van de prins, waarin de journalisten van de

Telegraaf zitten. Toch levert dit bezoek ons een bijzondere winst op. Aan het ontbijt, Marcel een paar gebakken eieren, ik een kopje thee, neemt Sjoer Ybema plaats aan ons tafeltje. 'Ik doe het', is alles wat hij zegt. Wij kijken niet begrijpend en wachten op de rest. Die komt! 'Die stichting van jullie, ik doe het, ik kom wel in het bestuur.' Marcel en ik zijn de koning te rijk, een bestuursuitbreiding met 50%. In onze samenwerking, die tot in de toekomst duurt, zal Sjoerd een voorkeur houden voor korte boodschappen.

En zo volgen er meer reizen, waarbij het hoogte punt, letterlijk en figuurlijk de trip van 2008 is. We zijn met een flinke ploeg tijdens het eerste deel van de reis. Deze keer zie is voldoende neushoorns en geniet van de ritjes op de olifanten.

De tweede helft van de trip gaat de reis omhoog, naar de Kala Pattar. Met Barend Toet, Leen van der Pols en onze dochter Robin, gaan we met de Twin Otter naar Lukla.

We maken een prachtige tocht, van Lukla in twee dagen naar Namche Bazar, waar we een rustdag houden, met een uitstapje naar het Everest View Hotel. Dan gaat de tocht naar Tengboche, waar we de gelegenheid hebben om het klooster te bezoeken.

We overnachten een paar uur verder op in Dingboche, in een lodge, waar we een groep Fransen ontmoeten, waarvan er één in slechte gezondheid is. Er wordt hard gewerkt aan transport. We gaan de dag erop door en buigen af naar Pangboche, waar familie van onze sherpa een lodge heeft. Hier ontmoeten we een groep bejaarde Japanners, mannen en vrouwen, die onder begeleiding van een arts op weg zijn naar de Island Peak. Ze hebben hun eigen Nepaleese kok, getraind gedurende drie maanden in Japan. Al hun voedsel hebben ze bij zich. Wij maken een uitstapje naar

de Island Peak om aan de hoogte te wennen. Onze reisgenoten zijn tevreden met de trip en gaan via Pheriche, op hun gemak terug naar Namche Bazar. Robin en ik willen graag door en vertrekken naar Dugla, waar

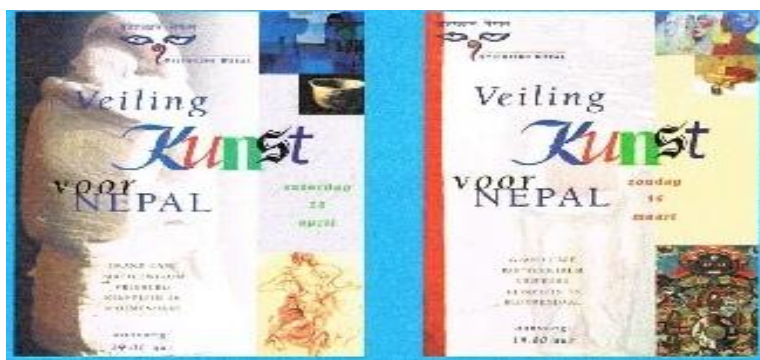
de lodge zo overvol is, dat menig trekker op de grond moet slapen. Onze sherpa is gelukkig vooruit gesnelde en heeft een slaapplek geregeld. Dan klimmen we de eindmorene van de Kumbu Glacier op en zien met eigen ogen de rij chörten ter herdenking aan hen die gestorven zijn bij de beklimming van de Sagarmatha. Het laatste stuk van de tocht brengt ons naar Gorak Shep. We melden ons bij de lodge, maar het weer is zo prachtig, dat we besluiten om de tocht naar de top van de Kala Pattar direct te maken.

Oog in oog staan met Mount Everest is een piek ervaring. Er zijn nog vele andere trips geweest, voornamelijk om projecten te

bezoeken en met onze lokale partners te overleggen. Een opsomming voegt verder niets toe.

Andere manieren om zaken voor elkaar te krijgen

De trips naar Nepal met als doel mensen voor het werk van de stichting te interesseren zijn niet de meest succesvolle manier om aan fondsen te komen. Maar we krijgen hulp.

Zo blijkt dat beeldend kunstenaars bereid zijn om veel voor niets te doen. We organiseren twee kunstveilingen, in 1997 en in 2000. De kunstenaars zijn genereus, Christie's levert beide keren de veilingmeester, notaris Sjang Janssens uit Overveen ziet erop toe dat alles perfect verloopt. Grand Café Vreeburg in Bloemendaal zorgt voor de locatie en Wijnkoperij Hans Moolenaar schenkt een gul glas. Om bekendheid te genereren vragen we de gemeente Haarlem om expositieruimte vooraf. Martin de Vries, die met zijn partner Carla van Lomwel ter gelegenheid van hun huwelijk een meerjarige schenking deed, is onze pleitbezorger bij de gemeente en deze stemt in beide gevallen toe. Kunst moet vaak een lijst hebben en De Roo & Sainthill en Bert van Schaik, beide bedrijven

uit Haarlem, zorgen hier gratis voor. John Tenty uit Hoofddorp drukt prachtige brochures en de avonden worden respectievelijk opgeluisterd door het piano-bas duo van Jacques Vermeer en het Jazz ensemble van Frans Heldoorn. Als gangmaker opent Cas de Stoppelaar de avonden. Twee maal ruim 50.000 gulden is het resultaat!

Niet alleen beeldend helpen, maar ook artiesten. Frederik met zijn bedrijf Living aan om gratis 'Wie is Virginia Woolf' te

kunstenaars uitvoerend de Groot biedt, Productions, er bang voor spelen.

In 2011 verrast hij ons

in de gerestaureerde Maria kerk te Boer, Friesland en hij levert een niet geringe bijdrage aan ons sponsor diner ter ere van het 20 jarig bestaan.

met 'Scrooge'

Michael Davidson geeft twee concerten. Eerst in Nederland en later in Frankrijk.

Er volgen twee concerten in respectievelijk La Chapelle Montbrandeix en Dournazac.

Marie-Laure Goudenhooft, viool en Stéphane Garaffi, bas, beide leden van het orkest van de Opera te Parijs, spelen de sterren van de hemel.

Programme

- Arcangelo CORELLI: Sonate opus 5 numéro 1 en Ré Majeur pour violon et continuo.

- Jean-Marie LECLAIR: Sonate à deux numéro 5 en mi mineur. - Georg-Philipp TELEMANN: Sonate pour viole de gambe seule. - George-Friedrich HAENDEL/Johan HALVORSEN: Sarabande.

-ENTRACTE-

- Joseph HAYDN: Adagio du Concerto pour violon en Ut Majeur. - Reinhold GLIERE: Extraits des Huit Morceaux opus 39. - Fritz KREISLER: Récitatif et Scherzo Caprice pour violon seul. - Virgilio MORTARI: Duettini Concertati pour violon et contrebasse.

Fin

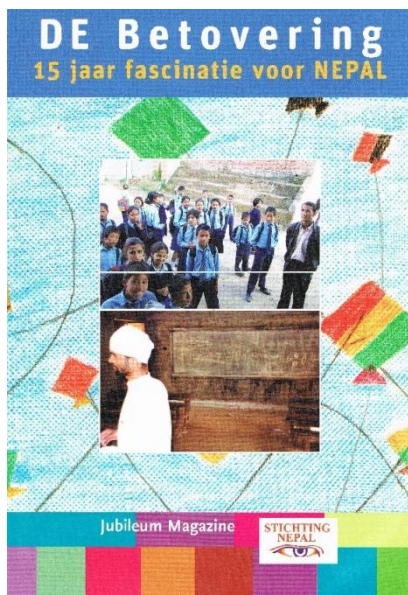
Marie-Laure & Stéphane Garaffi

En er zijn andere acties. Marcel organiseert een feest in België met als hoogte punt een show van 'Drag Queens' en Sjoerd organiseert een dagje op een klassiek schip tijdens de Harlinger vlootdagen.

Goede vriende doneren hun huwelijkscadeau en anderen motiveren hun serviceclub, vrienden of familieleden om een project te omarmen.

En dan was er natuurlijk ons vijftienjarig bestaan. Lena Shafir maakt een prachtig magazine. Barend Toet levert prachtige verhalen en Lenard Wolters zorgt voor de uitvoering.

Staalbankiers sponsort de avond op een fantastische manier en veel vrienden en bedrijven schuiven aan bij het sponsor diner, bijvoorbeeld Stichting Trijna Feenstra, met een substantiële bijdrage.

Dan zijn er bijzondere ontmoetingen, zoals met Sjef en Hanke Douw van Stichting Fountain ergens in 1995. Jaren aan een stuk voorzien zij Stichting Nepal van een groot deel van het benodigde budget. En daar is de zakenman, die verder niet genoemd wil worden. Het is de komst van de Euro die ons in problemen brengt. Onze verplichtingen zijn in Dollars en die zijn stukken duurder dan Euro's. We hebben een

groot gat in ons budget. Hij stort het vol. Dan de scholen: OSG De Meergronden, het Zandvliet college en de lagere school uit Harlingen houden akties. Er is zoveel gebeurt in de afgelopen twintig jaar, dat er in dit boekje mensen en instanties niet genoemd worden, maar die het wel verdienen. Het geheugen van de schrijver is hiervoor als schuldlige aan te wijzen.

Onze partners in Nepal

De relatie met het Summit Hotel is al op verschillende plaatsen aan bod geweest. Ook is kort tijdens onze beginperiode de samenwerking met SNV-Nepal genoemd. De directeur Kamphuis en zijn junior programme officer Chetri, begeleiden ons in het begin. Dan wordt Tom Derkse de nieuwe directeur van SNV-Nepal. Hij pakt de zaken formeler aan dan zijn voorganger en er komt een echt contract tussen onze beide organisaties. We krijgen een

programme officer, mevrouw Subarna Rai. Dit geeft een nieuwe impuls aan ons werk. Er komen duidelijke contracten met de partijen waarvoor de projecten bedoeld zijn. De financiële rapportage wordt een stuk beter en de zaken lopen naar wens. Zo ook met de opvolger van Tom Derkse, Jan de Witte. Subarna wordt opgevolgd door Lajali Bajracharya. Met Jan de Witte tekenen we een nieuw contract in 2004, voor de komende vijf jaar.

Nieuw contract met SNV

Helaas wordt Jan de Witte opgevolgd door een directeur die wij niet leren kennen. Wel zijn opvolger Hans Heijdra. Inmiddels loopt het contract op zijn einde en heeft in Nederland een beleidsverandering plaats gevonden. We zijn een paar ministers van Ontwikkelingssamenwerking verder en in 2008 is het de heer Koeders. Hij besluit dat SNV niet meer mag werken met andere partijen. Er moet een eind komen aan onze tot nu toe zeer vruchtbare samenwerking. De afwikkeling is slordig. Er was steun toegezegd tot eind 2009. Er komt niet veel van terecht en onze project officer vertrekt, zonder overdracht, voortijdig. Brieven aan deze minister kunnen niet op antwoord rekenen. Emails naar diverse politieke partijen halen niets uit. Wij zoeken nieuwe wegen en vinden een oplossing via Philip Holmes van de Esther Ben-

jamins Trust. De overdracht van SNV naar EBT verloopt slecht en er is een interventie van onze kant richting de directie van SNV in Den Haag nodig, om het minimum voor elkaar te krijgen.

De samenwerking met EBT komt op gang en wij steunen hun werk met kinderen die gered zijn uit ondermeer circussen in India. Het zijn kinderen die door mensensmokkelaars zijn verkocht. Wij helpen ondermeer bij de scholing. Echter EBT ontwikkelt zich en er komt een verandering in de leiding. De oprichter, Philip Holmes vertrekt in 2012 en er ontstaat nu een zelfstandige organisatie in Nepal, Esther Benjamins Memorial Trust, die samen met EBT Londen de zaken gaat oppakken. Helaas is er in deze overgangperiode sprake van slechte communicatie en het achterblijven van de uitvoering van sommige projecten. Toch komt er in 2010 een nieuw aspect bij. Fondswerving voor gezamenlijke projecten via het fondswerving bureau van Jaap Sanders. Deze acties zijn succesvol en de projecten worden perfect uitgevoerd. In 2012 gaan Marcel Damad en ik naar Nepal om de zaken met EBMF te bestendigen en later naar Londen om de zaken met de 'board of trustees' in Londen af te stemmen. De toekomst ziet er als volgt uit: Stichting Nepal staat naast EBT in Londen en gezamenlijk ondersteunen we EBMF in Nepal. We hebben ons er terdege van overtuigd dat het hier om een goede club mensen draait, die weten waar ze mee bezig zijn. Echter vooral projecten die zij zelf aandragen worden goed uitgevoerd. De club is minder geschikt om het werk van derden uit te voeren.

Daarnaast kiezen we voor Jeroen van de Berg, een van geboorte Indiër, die in Nederland is opgegroeid en opgeleid en die woont en werkt in Nepal. Hij is verantwoordelijk voor ondermeer projecten in Humla en is bereid om onze projecten onder zijn vleugels te nemen. Op deze manier hebben wij ons verzekerd van meer-

dere partners in Nepal. Bovendien is ons bestuur inmiddels aangegroeid tot zes bestuurders en kunnen we bij toerbeurt polshoogte nemen van de ontwikkelingen.

Fusies en uitbreidingen

Stichting Nepal werkt met andere stichtingen samen en heeft haar partners in Nepal. Maar inmiddels hebben we ook Stichtingen opgenomen. Op een dag zitten Marcel en ik aan de thee in het Summit Hotel en er is telefoon. Cas de Stoppelaar belt. Er zijn kinderen zoek, kinderen uit Tarke Ghyand, die onder de zorg van Stichting Kinderen Nepal vallen. Hij is gebeld door de voorzitter Hen Staver. Voor de avond valt hebben we de kinderen, met behulp van de SNV, gevonden. Er zijn problemen met het schoolgeld. De stichting in Nederland heeft contant geld mee gegeven aan iemand die naar Nepal ging. Dit in goed vertrouwen. De school is nooit betaald. We krijgen de boel op de rit, met de belofde vanaf nu te betalen. We nemen geen verantwoordelijkheid voor de afgelopen periode. En zo komen de kinderen onder de zorg van onze stichting en het wakend oog van Subarna Rai. Dit gaat een tijd goed, totdat het bestuur van Stichting Kinderen Nepal besluit ermee te stoppen. De beste oplossing voor de kinderen is om deze stichting in de onze te integreren. En zo is het gebeurd. De gevolgen zijn prima. De kinderen voltooien allen hun studie en enkele gaan verder. Zo wordt Raju Pandit uitgekozen voor een semester in Bangkok en voltooid hij zijn driejarige opleiding 'Development Studies'. Hij werkt in Nepal. Arjun Basnet wordt architect, wint een beurs voor Tokyo en werkt nu in Bahrein. Hij is vast van plan om naar Nepal terug te keren. Shushma Bhandari volgt met succes de hotelschool en blijft in Nepal.

Er is een vraag bij de SCGP om een pensioenfonds voor de medewerkers te creëren. De stichting Zorg voor Later NGO's Nepal wordt gestart met een flinke donatie van Peter Borgdorff, die het cadeau bij zijn vertrek als voorzitter van het Verbond van Verzekeraars hiervoor ter beschikking stelt. Maar de crises van 2009 en volgende jaren zorgt ervoor dat het initiatief geen vleugels krijgt. Stichting Nepal integreert ook deze stichting en wij besteden het budget aan een dependance van SGCP in Bhaktapur .

Ook het bestuur is inmiddels uitgebreid. Een wonderlijk toeval wil dat we zes Nederlanders hebben, waarvan er drie in Friesland wonen: Sjoerd Ybema, Foppe Lolkema en Nathan Hornstra (Penningmeester). De anderen wonen buiten het land: Marcel Damad, Zuid Afrika en België, Robin de Best, Frankrijk (secretaris) en Krijn de Best (voorzitter) Frankrijk. Vandaar dat onze fondswervingsacties op allerlei plekken plaatsvinden.

In de rij voor de tempel

De toekomst

Het is een voorrecht om te kunnen schrijven dat Stichting Nepal na twintig jaar nog springlevend is. Dit jaar hebben we afspraken met onze partners in Nepal prima geregeld. Bovendien beschikken we over het CBF certificaat voor kleine goede-doelen.

Nieuwe fondswervingsacties zijn onderweg. De nieuwe website, nu eindelijk onder ons beheer, is er. En we staan op Facebook.

Ja maar, hoe zie je de toekomst van Nepal?, vaagt een goede vriend. Veel mensen kunnen je uitleggen dat er van alles mis is. De democratie loopt niet op rollertjes, de maoïsten zijn nog niet geïntegreerd in het leger. En wat dan nog? Wij beoordelen een jonge democratie met onze ogen, zonder zicht te hebben op onze eigen geschiedenis en die van de ons omringende landen. Neem maar van mij aan dat het overal langer heeft geduurd.

Spreek je met jonge mensen in Nepal, dan zijn ze vol plannen. Politiek is voor oude mannen. Zij kijken uit naar het starten van een eigen onderneming, een baan in het onderwijs of een andere manier om bij te dragen aan de ontwikkeling van hun land. Kritiek is makke-

lijk en soms terecht te leveren, maar daar schiet niemand iets mee op. Wij hebben vertrouwen in de jeugd van Nepal. Voor ons blijft de BETOVERING.

Ama Dablam

Nepaleese neushoorn

Gebedsvlaggen